

Ot.prp. nr. 24

(2001-2002)

Om lov om endringar i
rettergangslovgjevinga m.m. (namn på
fyrsteinstansdomstolane m.m.)

*Tilråding frå Justis- og politidepartementet av 16. november
2001,
godkjend i statsråd same dagen. (Rejeringa Bondevik II)*

1 Innhold og bakgrunn for proposisjonen

Justisdepartementet gjer i denne proposisjonen framlegg til lov om endringar i rettergangslovgjevinga og i ei lang rekke andre lover. Framlegget omfattar endringar i embetsnamna på fyrsteinstansdomstolane. Framlegget inneber berre endringar av omgrep, og det blir ikkje gjort framlegg om materielle lovendringar. Proposisjonen er ei oppfølgjing av St.meld. nr. 23 (2000-2001) Førsteinstansdomstolene i fremtiden og Innst. S. nr. 242 (2000-2001).

Under handsaminga av St. meld. nr. 23 (2000-2001) Førsteinstansdomstolene i fremtiden, tok ein mellom anna opp spørsmålet om namn på fyrsteinstansdomstolane. Departementet gjekk inn for at fyrsteinstansdomstolane skal heite «tingrett», domstolleiaren skal heite «sorenskriver» og dei andre dommarane «tingrettsdommer». Stortinget slutta seg til departementets forslag, jf. Innst. S. nr. 242 (2000-2001) side 10. Innstillinga vart handsama av Stortinget 21. mai 2001.

Føremålet med endringa er å forenkle nemningane på fyrsteinstansdomstolane. Domstolane bør heite det same over heile landet. Departementet viser til St.meld. nr. 23 (2000-2001) kapittel 10.

Departementet tek sikte på å fremje ein eigen Ot.prp. om endringar i funksjonsnemningar (skifterett, verjemålsrett, namsrett og forhøysretsrett) på domstolane seinare.

2 Økonomiske og administrative konsekvensar

Fyrsteinstansdomstolane treng mellom anna nye skilt og stempel som følgje av namneendringane. Det vil og bli kostnader til IT-tilpassingar og annonsering i lokalpressa med meir. Kostnadene er rekna ut til å verte minst kr. 1.620.000. Utgiftene vil bli dekt innan ramma til justissektoren.

3 Merknader til dei einskilde føreseggnene:

Til endringane i I:

Lovendringane omfattar endring frå omgrepene herads- og byrett til tingrett. Alle føresegner som som inneholder omgropa herads- eller byrett skal endrast. Omgrepene herads- og byrett finst i lovgjevinga i mange ulike former; bokmål, nynorsk, eintal, fleirtal, bunden og ubunden form, nominativ, genitiv og så bortetter. Alle desse må byttast ut med den tilsvarende språklege forma av omgrepene tingrett. Der det til dømes i lov 25. mars 1994 nr. 7 om sikring mot og erstatning for naturskader (naturskadeloven) § 7 første ledet fyrste punktumet står «by- eller herredsretten», skal det byttast ut med «tingretten». I lov 13. august 1915 nr. 5 om domstolene (domstolloven) § 1 nr. 4 skal til dømes «herreds- og byrettene» byttast ut med «tingrettene».

I lover der det berre er vist til heradsrett, skal omgrepene også byttast ut med tingrett, jf. til dømes lov 1. juni 1917 nr. 1 om skjønn og ekspropriasjonssaker § 24 andre ledet. Dette gjeld også i føresegna der det berre er vist til byrett. I lov 13. august 1915 nr. 6 om rettergangsmåten for tvistemål (tvistemålsloven) § 472 første ledet andre punktumet, skal til dømes «Oslo byrett» byttast ut med «Oslo tingrett». Når det gjeld Oslo byfogdembete og Oslo skifterett og byskriverembete, er dei ikkje omfatta av framleggget, sjå St.meld. nr. 23 (2000-2001) side 73 og Innst. S. nr. 242 (2000-2001) side 10. Oslo byrett skal heite Oslo tingrett. Då unngår ein at byrettar og tingrettar eksisterer side om side.

Spesialdomstolane Bergen byfogdembete, Stavanger byfogdembete og Trondheim byfogdembete skal seinare slåast saman med byrettane i dei respektive byane, sjå St.meld. nr. 23 (2000-2001) og Innst. S. nr. 242 (2000-2001). Tingrettane i desse byane vil førebels ikkje vere fullfaglege domstolar. Departementet meiner at byrettane i desse byane alt no bør skifte namn til tingrett, sjølv om samanslåingane ikkje er gjennomførde enno. I til dømes lov 21. november 1952 nr. 2 om betaling og innkreving av skatt § 48 nr. 3 femte punktumet skal difor «byrett» byttast ut med «tingrett».

I føresegna der omgrepene herads- og byrett blir nemnt fleire gonger i same punktumet, til dømes i lov 13. august 1915 nr. 6 om rettergangsmåten for tvistemål (tvistemålsloven) § 222 første ledet andre punktumet, skal omgrepene endrast alle stadar.

Til endringane i II:

Lovendringane omfattar endring frå omgrepene herads- og byrettsdommar til tingrettsdommar og er ei følgje av endringa av namn på fyrsteinstansdomstolane. Dei ulike språklege formene av omgrepene herads- og byrettsdommar skal også i desse tilfella byttast ut med den tilsvarende språklege forma av omgrepene tingrettsdommar. I lover på bokmål skal omgrepene byttast ut med den tilsvarende bokmålsforma av omgrepene tingrettsdommar. I til dømes lov 7. juni 1935 nr. 2 om tinglysing (tinglyingsloven) § 1 første ledet fyrste punktumet, skal «herreds- og bydommeren» byttast ut med «tingrettsdommeren».

Til endringane i III:

I vanlege fyrsteinstansdomstolar med berre ei dommarstilling, er denne eine dommaren sorenskrivar. Nemninga justitiarius skal ikkje lenger nyttast på leiaren av dei vanlege fyrsteinstansdomstolane.

Til endringane i IV:

Domstolloven § 19 fyrste leddet er skrive om, men det blir ikkje gjort endringar i realiteten i føresegna. I domstolar med berre ein dommar, er denne sorenskrivar. Nemninga justitiarius skal ikkje nyttast på leiaren av dei vanlege fyrsteinstansdomstolane lenger.

I § 71 fyrste leddet fyrste punktumet vert omgrepene «herreds- og byretts-saker» endra til «tingrettssaker» som følgje av endringane i namn på fyrsteinstansdomstolane.

Til endringane i V:

Omgrepene «herreds- og byrettsaker» vert endra til «tingrettssaker» som følge av endringane i namna på fyrsteinstansdomstolane.

Til endringane i VI, VII og VIII:

Endringane gjeld føresegn som ikkje er teke til å gjelde enno. Omgrepene herads- og byrett skal byttast ut med omgrepene tingrett, jamfør merknadene til endringane i I.

Til IX:

Departementet tek sikte på at loven skal ta til å gjelde så snart som mogeleg.

Justis- og politidepartementet

til rår:

At Dykkar Majestet godkjenner og skriv under eit framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om lov om endringar i rettergangslovgjevinga m.m. (namn på fyrsteinstansdomstolane m.m.)

Vi HARALD, Norges Konge,

stadfester:

Stortinget blir bedt om å gjere vedtak til lov om endringar i rettergangslovgjevinga m. m. (namn på fyrsteinstansdomstolane m.m.) i samsvar med eit vedlagt forslag.

Forslag til lov om endringar i rettergangslovgjevinga m.m. (namn på fyrsteinstansdomstolane m.m.)

I

I følgjande foresegner skal tilvisingane til omgrepet herads- og byrett endrast til tilvisingar til omgrepet tingrett:

- 1. lov 9. juni 1903 nr. 7 om Statskontrol med Skibes Sjødygtighed m.v. § 27 og § 34 tredje ledet fyrste punktumet
- 2. lov 13. august 1915 nr. 5 om domstolene (domstolloven) § 1 nr. 4, § 10 tredje ledet fyrste, andre og fjerde punktumet, § 19 andre ledet fyrste punktumet, tredje ledet, fjerde ledet fyrste punktumet og femte ledet, § 20 fyrste ledet, § 21 fyrste ledet, § 22, § 25 fyrste ledet, § 44 fyrste ledet andre punktumet, § 46 andre ledet fyrste punktumet, § 47 fyrste ledet andre punktumet, § 55 fyrste ledet og andre ledet andre punktumet, § 63 fyrste ledet fyrste punktumet, § 74 andre punktumet, § 75 fjerde punktumet, § 80 andre ledet fyrste punktumet, § 82 fyrste ledet fyrste punktumet, § 86 fyrste ledet fyrste punktumet og tredje ledet andre punktumet, § 99 fyrste ledet andre punktumet, § 166 andre ledet tredje punktumet og § 223 fyrste ledet andre punktumet
- 3. lov 13. august 1915 nr. 6 om rettergangsmåten for tvistemål (tvistemålsloven) § 2, § 3 nr. 1, § 44 andre ledet fyrste punktumet, § 69 andre ledet fyrste punktumet, § 74 andre ledet fyrste punktumet, § 99 andre ledet, § 99a fyrste ledet, § 199 fyrste punktumet, § 199a fyrste ledet fyrste punktumet, § 222 fyrste ledet andre punktumet, § 229 fyrste ledet fyrste punktumet og andre ledet, § 252 tredje ledet fyrste punktumet, § 268, § 287 fyrste ledet fyrste punktumet, § 296 fyrste punktumet, § 298 andre ledet fyrste punktumet, § 299 fyrste punktumet, § 323, § 325 fyrste ledet, § 374 andre ledet andre punktumet, § 409 fyrste ledet andre punktumet, § 438 fyrste ledet tredje punktumet, § 455, § 456 fyrste ledet fyrste punktumet, § 457 fyrste punktumet, § 458 andre ledet, § 465 andre ledet, § 472 fyrste ledet fyrste og andre punktumet, § 475 fyrste ledet og § 476 fjerde ledet tredje punktumet
- 4. lov 1. juni 1917 nr. 1 om skjønn og ekspropriasjonssaker § 5 fyrste ledet, § 10 andre ledet, § 12 fyrste ledet andre punktumet, § 13 andre punktumet, § 14 fyrste ledet fyrste punktumet og tredje ledet fyrste punktumet, § 15 andre ledet, § 20a andre punktumet, § 24 andre ledet, § 31 fyrste ledet, § 33 andre ledet, § 33a fyrste ledet andre og tredje punktumet og tredje ledet tredje punktumet, § 34 fyrste ledet, § 45 andre ledet fyrste punktumet, § 47 andre punktumet, § 54b andre ledet og § 58 fyrste ledet andre punktumet
- 5. lov 14. desember 1917 nr. 16 om erverv av vannfall, bergverk og annen fast

- eiendom m.v. § 28 tredje ledet fyrste punktumet
- 6. lov 14. august 1918 nr. 2 om utdrag i tvistemål og straffesaker § 10 andre ledet fyrste punktumet
 - 7. lov 14. august 1918 nr. 4 om rettergangsordningens ikraftræden § 4 fyrste og andre ledet og § 6 fyrste ledet
 - 8. lov 5. mai 1927 nr. 1 om arbeidstvister § 7 nr. 3 fyrste og tredje punktumet, nr. 4 fyrste og andre punktumet, nr. 5 og nr. 6, § 26 nr. 1 fyrste punktumet, overskrifta til § 26b, § 26 b nr. 1 og nr. 3 tredje punktumet og § 46 nr. 2 femte punktumet
 - 9. lov 21. februar 1930 om skifte § 1 og § 31 andre ledet andre punktumet
 - 10. lov 5. februar 1932 nr. 2 om rettergangsmåten i riksrettssaker § 9 andre ledet fyrste og andre punktumet
 - 11. lov 27. mai 1932 nr. 2 om veksler § 73 fyrste ledet
 - 12. lov 27. mai 1932 nr. 3 om chekker § 56
 - 13. lov 7. juni 1935 nr. 2 om tinglysing § 1 fyrste ledet andre punktumet og § 19 fyrste ledet
 - 14. lov 15. desember 1950 nr. 7 om særlige rådgjelder under krig, krigsfare og liknende forhold § 10
 - 15. lov 21. november 1952 nr. 2 om betaling og innkreving av skatt § 48 nr. 3 femte og sjette punktumet
 - 16. lov 26. juni 1953 nr. 8 om oppfinnelser av betydning for rikets forsvar § 9 fyrste ledet andre punktumet
 - 17. lov 18. desember 1959 nr. 1 om mortifikasjon av skuldbrev m.v. § 4 andre ledet fyrste punktumet
 - 18. lov 4. februar 1960 nr. 2 om borettslag § 17 fyrste ledet andre punktumet, § 19 tredje ledet tredje punktumet og § 34a fjerde ledet fjerde punktumet
 - 19. lov 3. mars 1961 nr. 4 om varemerker § 42
 - 20. lov 3. mars 1961 nr. 5 om fellesmerker § 5 andre ledet
 - 21. lov 5. mai 1961 om grannegjerde § 17 fyrste ledet andre punktumet
 - 22. lov 10. juni 1966 nr. 5 om toll (tolloven) § 16 fjerde ledet fjerde punktumet
 - 23. lov 16. desember 1966 nr. 9 om anke til Trygderetten § 18
 - 24. lov 7. juli 1967 nr. 13 om husleieregulering m.v. for boliger § 14 fyrste ledet tredje punktumet og § 15 andre ledet fyrste punktumet
 - 25. lov 15. desember 1967 nr. 9 om patenter § 63 fyrste og andre ledet
 - 26. lov 13. juni 1969 nr. 26 om skadeserstatning § 3-9 tredje punktumet og § 3-10 tredje ledet
 - 27. lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift § 72 nr. 1 andre punktumet
 - 28. lov 29. mai 1970 nr. 33 om mønster § 41 fyrste og andre ledet
 - 29. lov 28. juni 1974 nr. 58 om odelsretten og åsetesretten § 60 fyrste ledet fyrste punktumet
 - 30. lov 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v overskrifta til § 61B, § 61B fyrste ledet, § 61C fyrste ledet fyrste punktumet
 - 31. lov 28. april 1978 nr. 18 om behandling av forbrukertvister § 11 fyrste ledet fyrste punktumet, andre ledet og fjerde ledet andre punktumet
 - 32. lov 9. juni 1978 nr. 45 om likestilling mellom kjønnene § 15 fyrste ledet fjerde punktumet
 - 33. lov 9. juni 1978 nr. 49 om reindrift § 27 fyrste ledet
 - 34. lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner § 23c fyrste ledet fyrste punktumet
 - 35. lov 21. desember 1979 nr. 77 om jordskifte o.a (jordskifteloven) § 18 fyrste

punktumet

- 36. lov 6. mars 1981 nr. 5 om barneombud § 4 tredje ledet andre punktumet
- 37. lov 8. april 1981 nr. 7 om barn og foreldre (barnelova) § 13 fyrste ledet, § 28 fyrste ledet tredje punktumet og § 36 femte ledet
- 38. lov 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker (Straffeprocessloven) § 5 fyrste og andre ledet, § 6 nr. 1 og 2, § 76 andre ledet fyrste, andre og tredje punktumet, tredje ledet fyrste punktumet og fjerde ledet fyrste punktumet, § 96 andre og tredje ledet, § 109 fyrste ledet fyrste punktumet, § 109a fyrste ledet fyrste punktumet, § 130a sjette ledet andre punktumet, § 261 tredje punktumet, § 274 fyrste ledet andre punktumet, § 275 fyrste ledet andre punktumet, overskrifta til kapittel 22, § 306 fyrste ledet, § 322 fyrste ledet, § 331 fjerde ledet, § 447 tredje ledet andre punktumet, § 466 andre ledet fyrste, tredje og fjerde punktumet, § 470 fyrste ledet andre punktumet og § 476 tredje ledet og fjerde ledet fyrste punktumet
- 39. lov 17. desember 1982 nr. 86 om rettsgebyr § 5a nr. 2, overskrifta til kapittel 2 B, § 8 fyrste ledet fyrste og andre punktumet, sjuande ledet fjerde punktumet og § 10 nr. 11
- 40. lov 8. juni 1984 nr. 58 om gjeldsforhandling og konkurs (konkursloven) § 145 fyrste ledet og § 154 femte ledet andre punktumet
- 41. lov 7. juni 1985 nr. 51 om utmarkskommisjon for Nordland og Troms § 13 fjerde ledet andre punktumet
- 42. lov 14. juni 1985 nr. 77 Plan- og bygningslov § 50 nr. 2 andre punktumet og § 60 andre ledet fyrste punktumet og fjerde ledet andre punktumet
- 43. lov 16. juni 1989 nr. 69 om forsikringsavtaler § 20-1 tredje punktumet
- 44. lov 20. juli 1991 nr. 67 om overføring av domfelte § 13 fyrste punktumet og § 16
- 45. lov 13. desember 1991 nr. 81 om sosiale tjenester m.v § 6A-7 tredje ledet, overskrifta til § 6A-9, § 6A-9 fyrste ledet og fjerde ledet, § 9-10 fyrste ledet fyrste punktumet, andre ledet fyrste punktumet og fjerde ledet fyrste punktumet
- 46. lov 26. juni 1992 nr. 86 om tvangsfyllbyrdelse og midlertidig sikring (tvangsfyllbyrdelsesloven) § 2-8 fyrste ledet
- 47. lov 12. mars 1993 nr. 32 om planteforedlerrrett § 29 fyrste og andre ledet
- 48. lov 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart (luftfartsloven) § 3-22 andre ledet fyrste punktumet
- 49. lov 25. mars 1994 nr. 7 om sikring mot og erstatning for naturskader (naturskadeloven) § 7 fyrste punktumet og § 8 fyrste ledet tredje punktumet
- 50. lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten (sjøloven) § 20 andre ledet fyrste punktumet, § 35 andre ledet fyrste punktumet, § 118 fyrste ledet andre punktumet, § 305 fyrste ledet fyrste punktumet, og § 476 fyrste ledet
- 51. lov 5. august 1994 nr. 55 om vern mot smittsomme sykdommer § 5-2 femte ledet tredje punktumet, § 5-3 femte ledet andre punktumet og § 5-9 fyrste punktumet
- 52. lov 12. mai 1995 nr. 22 om universiteter og høgskoler § 43 nr. 1 fyrste punktumet
- 53. lov 25. august 1995 nr. 57 om pakkereiser (pakkereiseloven) § 10-5 fyrste ledet fyrste punktumet og andre ledet tredje punktumet
- 54. lov 29. november 1996 nr. 72 om petroleumsvirksomhet § 8-6 andre ledet og fjerde ledet andre punktumet
- 55. lov 23. mai 1997 nr. 31 om eierseksjoner (eierseksjonsloven) § 16 andre

leddet fyrste punktumet

- 56. lov 13. juni 1997 nr. 43 om avtalar med forbrukar om oppføring av ny bustad m.m (bustadoppføringslova) § 64 tredje leddet tredje punktumet
- 57. lov 26. mars 1999 nr. 17 om husleieavtaler (husleieloven) § 12-2 andre ledet fyrste punktumet og tredje leddet fyrste og tredje punktumet
- 58. lov 25. juni 1999 nr. 46 om finansavtaler og finansoppdrag (finansavtaleloven) § 4 (5)
- 59. lov 2. juli 1999 nr. 62 om etablering og gjennomføring av psykisk helsevern (psykisk helsevernloven) § 5-6 andre leddet fyrste punktumet, § 6-4 andre leddet andre punktumet, tredje leddet og niande leddet fyrste punktumet
- 60. lov 16. juli 1999 nr. 69 om offentlige anskaffelser § 7 fyrste leddet.

II

I følgjande føresegner skal tilvisingane til omgrepene herads- og byrettsdommar endrast til tilvisingar til omgrepene tingrettsdommar:

- 1. lov 13. august 1915 nr. 5 om domstolene (domstolloven) § 54 andre leddet og § 109
- 2. lov 13. august 1915 nr. 6 om rettergangsmåten for tvistemål (tvistemålsloven) § 287 fyrste leddet tredje punktumet
- 3. lov 7. juni 1935 nr. 2 om tinglysing § 1 fyrste leddet fyrste punktumet
- 4. lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift § 57 fjerde leddet tredje punktumet
- 5. lov 13. juni 1975 nr. 35 om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster m.v § 6 nr. 1 b fyrste leddet
- 6. lov 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v § 61B fyrste leddet
- 7. lov 14. juni 1985 nr. 77 Plan og bygningslov § 60 andre leddet tredje punktumet

III

I lov 28. november 1898 om Umyndiggjørelse skal § 2 andre leddet fyrste punktumet lyde:

Denne skal bestaa av *sorenskriveren* - eller, hvor der i *tingretten* er flere dommere, en av disse - som formand samt to av forliksmændene efter rækkefølgen i oppnævnelsen.

IV

I lov 13. august 1915 nr. 5 om domstolene (domstolloven) vert gjort følgjande endringar:

§ 19 fyrste leddet skal lyde:

Tingrettene skal ha en sorenskriver som leder og så mange tingrettsdommere som til enhver tid er bestemt. Det kan også utnevnes en nestleder. Har lederen og nestlederen forfall, skal den eldste av de andre dommerne gjøre tjeneste, så lenge ingen annen er oppnevnt.

§ 71 fyrste ledet fyrste punktumet skal lyde:

I hvert domssogn skal det være to alminnelige utvalg av meddommere for *tingrettsaker*, ett for kvinner og ett for menn.

V

I lov 5. mai 1927 nr. 1 om arbeidstvister skal § 46 nr. 3 andre punktumet lyde:

For *tingrettsaker* etter denne lov får rettens formann og meddommerne skyss- og kostpenger etter de regler som ellers gjelder for slike saker.

VI

I lov 17. januar 1997 nr. 11 om endringer i straffeloven m.v. (strafferettelige utilregnelighetsregler og særreaksjoner) vert gjort følgjande endringar i del I:

1. Lov 22. mai 1902 nr. 10 Almindelig borgerlig Straffelov (straffeloven):

§ 39 b andre ledet tredje punktumet skal lyde:

Påtalemyndigheten fremmer saken for *tingretten*, som avgjør den ved dom.

§ 39 b fjerde ledet andre punktumet skal lyde:

Senest tre år etter siste rettskraftige dom skal påtalemyndigheten enten beslutte opphør av reaksjonen eller bringe saken inn for *tingretten*, som avgjør om reaksjonen skal opprettholdes.

§ 39 e fyrste ledet tredje punktumet skal lyde:

Sak om forlengelse reises ved *tingretten* senest tre måneder før forvarings-tidens utløp.

§ 39 f andre ledet skal lyde:

Når den domfelte eller kriminalomsorgen begjærer løslatelse på prøve, fremmer påtalemyndigheten saken for *tingretten*, som avgjør den ved dom.

§ 39 g femte ledet fyrste punktumet skal lyde:

Dersom den løslatte i prøvetiden alvorlig eller gjentatt bryter fastsatte vil-kår, eller særlige grunner ikke lenger tilsier prøveløslatelse i medhold av før-

ste ledd annet punktum, kan påtalemyndigheten bringe spørsmålet om gjen-innsettelse inn for *tingretten*.

2. Lov 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker (straffeprosessloven):

§ 76 tredje ledet fyrste punktumet skal lyde:

Saker ved lagmannsrett og *tingrett* som gjelder forbrytelse som etter loven kan medføre fengsel i mer enn 6 år, eller sak hvor påtalemyndigheten vil påstå idømmelse av særreaksjon, skal under hoved- og ankeforhandling føres av en statsadvokat.

§ 76 tredje ledet sjuande punktumet skal lyde:

Saker for *tingretten* om forseelser føres som regel av polititjenestemenn som hører til påtalemyndigheten.

i del II:

Nr. 3 tredje punktumet skal lyde:

Saken må bringes inn for *tingretten* før lengstetiden løper ut.

Nr. 5 fyrste punktumet skal lyde:

For dom på sikring som ikke er satt i verk når loven trer i kraft, skal påtalemyndigheten såvidt mulig innen ett år etter lovens ikrafttredelse innstille sikringstiltaket eller reise sak for *tingretten* med påstand om idømmelse av særreaksjon etter straffeloven §§39, 39 a eller 39 c.

VII

I lov 15. juni 2001 nr. 62 om endringer i domstolloven m.m. (den sentrale domstoladministrasjon og dommernes arbeidsrettslige stilling) gjerast følgjande endringar:

Lov 13. august 1915 nr. 5 om domstolene (domstolloven):

§ 10 andre ledet skal lyde:

Førstelagmannen kan tilkalle dommere fra *tingrettene* i lagdømmet til å ta sete i retten. Når særlige grunner foreligger, kan førstelagmannen også tilkalle dommere ved *tingrettene* og lagmannsretten i et annet lagdømme der som de er villige til å gjøre tjeneste. Retten kan ikke settes med mer enn en tilkalt dommer eller pensjonist som er konstituert etter § 55 f uten når en av lagmannsrettens dommere uventet får forfall. Til behandling av anke eller kjæremål tilkalles ikke dommere fra den *tingrett* som har behandlet saken i første instans.

§ 19 fjerde ledet fyrste punktumet skal lyde:

Hvor saksmengden gjør det påkrevet, kan *tingrettene* etter bestemmelse av domstoladministrasjonen deles i avdelinger.

§ 25 fyrste ledet skal lyde:

Domstoladministrasjonen fastsetter ett eller flere faste rettssteder for *tingrettene*.

§ 55 fyrste ledet skal lyde:

Dommere til Høyesterett, lagmannsrettene og *tingrettene* utnevnes som embetsmenn av Kongen etter Grunnloven § 21.

§ 55 b andre ledet andre punktumet skal lyde:

Til dommerembeter i *tingretten* og i lagmannsretten gir domstolledeeren skriftlig uttalelse.

§ 55 d skal lyde:

Midlertidige dommere til Høyesterett, lagmannsrettene og *tingrettene* kan bare konstitueres eller tilsettes i de tilfeller som er nevnt i §§ 55 e til 55 g.

§ 63 fyrste ledet fyrste punktumet skal lyde:

I ethvert lensmannsdistrikt og i enhver kommune eller del av kommune som ikke hører til lensmannsdistrikt, skal det være ett hovedstevnevitet og så mange hjelpestevneviter som *tingretten* fastsetter.

§ 121 b skal lyde:

En dommer i Høyesterett, lagmannsrettene og *tingrettene* kan ikke utøve rettshjelp til stadighet eller mot vederlag.

§ 121 c fyrste ledet skal lyde:

En dommer i Høyesterett, lagmannsrettene og *tingrettene* må søke om godkjenning for sidegjøremål

- 1. som kan medføre at dommeren mer en leilighetsvis kan bli inhabil
- 2. som kan medføre at arbeidet i dommerstillingen hemmes eller sinkes
- 3. i kollegiale forvaltningsorganer hvor det er sannsynlig at avgjørelser kan bli brakt inn for domstolene til overprøving
- 4. i privat eller offentlig næringsvirksomhet
- 5. i private tvisteløsningsnemnder og
- 6. om oppnevning som medlem av voldgiftsrett.

§ 121 e fyrste ledet fyrste punktumet skal lyde:

Sidegjøremål for dommere i Høyesterett, lagmannsrettene og *tingrettene* skal registreres.

§ 236 fyrste ledet skal lyde:

Tilsynsutvalget kan treffe vedtak om disiplinærtiltak når en dommer i Høyesterett, lagmannsretten og *tingrettene* forsettlig eller uaktsomt overtrer de plikter som stillingen medfører, eller for øvrig opptrer i strid med god dommerskikk.

§ 239 andre leddet fyrste punktumet skal lyde:

Partene i saken kan bringe Tilsynsutvalgets vedtak inn for *tingretten* ved søksmål.

§ 239 tredje leddet tredje punktumet skal lyde:

Ved behandlingen i *tingretten* og lagmannsretten skal retten settes med meddommere.

VIII

I lov 15. juni 2001 nr. 63 om endringer i straffeprosessloven m.v.
(gjenopptakelse) vert gjort følgjande endringar:

Lov 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker
(straffeprosessloven):

§ 261 andre punktumet skal lyde:

Begjæringen settes frem for *tingretten*, som også behandler saken på nytt hvis gjenopptakelse blir besluttet.

§ 400 andre leddet fyrste punktumet skal lyde:

Er dommen som skal gjenopptas avsagt av *tingretten*, sender kommisjonen sin avgjørelse til lagmannsretten, som peker ut en *tingrett* med tilgrensende rettskrets til å behandle begjæringen.

IX

Lova tek til å gjelde frå den tid Kongen fastset.
